

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2000-2001

16 MEI 2001

Wetsontwerp houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE SOCIALE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER REMANS**

I. INLEIDING

Op 22 februari 2001 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers het wetsontwerp tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord betreffende de sociale economie aangenomen. Aangezien samenwerkingsakkoorden een zuiver bicamerale aangelegenheid

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Kelchtermans, voorzitter; Buysse, Cornil, Destexhe, D'Hooghe, Galand, Malmendier, mevrouw Pehlivan, de heer Poty, mevrouw van Kessel en de heer Remans, rapporteur.
2. Plaatsvervanger: de heer Dallemagne en mevrouw de Bethune.

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-670 - 2000/2001:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

16 MAI 2001

Projet de loi portant approbation de l'accord de coopération entre l'État, les régions et la Communauté germanophone relatif à l'économie sociale

RAPPORT

**FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES SOCIALES
PAR M. REMANS**

I. INTRODUCTION

Le 22 février 2001, la Chambre des représentants a adopté le projet de loi portant approbation de l'accord de coopération relatif à l'économie sociale. Comme les accords de coopération constituent une matière purement bicamérale, la commission des

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. Kelchtermans, président, Buysse, Cornil, Destexhe, D'Hooghe, Galand, Malmendier, Mme Pehlivan, M. Poty, Mme van Kessel et M. Remans, rapporteur.
2. Membre suppléant: M. Dallemagne et Mme de Bethune.

Voir:

Documents du Sénat:

2-670 - 2000/2001:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

vormen, werd dit ontwerp in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden besproken tijdens de vergadering van 2 mei 2001, in aanwezigheid van de heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie.

Tegelijkertijd werd de stand van zaken van het samenwerkingsakkoord in de verschillende regionale parlementen toegelicht.

— Vlaams Gewest: publicatie van het akkoord;

— Brussels Hoofdstedelijk Gewest: verzonden naar het Parlement, waar het zal worden goedgekeurd voor het zomerreces;

— Duitstalige Gemeenschap: verzonden naar het Parlement, waar het zal worden goedgekeurd voor het zomerreces;

— Waals Gewest: verzonden naar de Raad van State.

II. BESPREKING VAN HET WETSONTWERP

De minister verduidelijkt dat de bevoegdheden met betrekking tot de sociale economie zijn verdeeld over de federale overheid, de gewesten en eveneens de Duitstalige Gemeenschap. Alhoewel de federale overheid momenteel reeds middelen inzet voor de sociale economie, vond ze het aangewezen om deze gelden te coördineren met de gewesten. Er werd geopteerd voor de techniek van het samenwerkingsakkoord.

Het akkoord zelf is een globaal akkoord, een financiële omkadering waarbinnen elk gewest zijn eigen accenten kan leggen. Daardoor wordt er rekening gehouden met de grote verschillen in de werkloosheid en in de gehanteerde systemen en wordt er van uitgegaan dat een uniformisering weinig nut heeft.

De middelen worden volgens een vaste, onderling afgesproken verdeelsleutel, namelijk door de verschillende ministers van Tewerkstelling, verdeeld. Zo zal 55,7 % van deze gelden ter beschikking worden gesteld voor gezamenlijke initiatieven met het Vlaamse Gewest, 33 % voor initiatieven met het Waals Gewest, 10 % met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 1,3 % met de Duitstalige Gemeenschap.

Affaires sociales a examiné ce projet au cours de sa réunion du 2 mai 2001, en présence de M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale.

Parallèlement, on a commenté l'état d'avancement des travaux relatifs à l'accord de coopération au sein des divers parlements régionaux.

— Région flamande: publication de l'accord;

— Région de Bruxelles-Capitale: transmis au Parlement, où il sera approuvé avant les vacances d'été;

— Communauté germanophone: transmis au Parlement, où il sera approuvé avant les vacances d'été;

— Région wallonne: transmis au Conseil d'État.

II. EXAMEN DU PROJET DE LOI

Le ministre précise que les compétences en matière d'économie sociale sont réparties entre les autorités fédérales, les régions et la Communauté germanophone. Bien que l'autorité fédérale affecte déjà des moyens à l'économie sociale, elle a estimé qu'il convenait de coordonner l'allocation des fonds avec les régions. L'on a opté à cet égard pour la technique de l'accord de coopération.

L'accord proprement dit est un accord global, un cadre financier dans lequel chaque région peut apporter ses accents. Il permet de tenir compte des différences importantes qu'il y a en matière de chômage et entre les systèmes utilisés, ce qui amène à considérer qu'une uniformisation serait peu utile.

Les moyens sont répartis selon une clé de répartition fixe convenue conjointement par les différents ministres de l'Emploi. C'est ainsi que 55,7 % de ces fonds seront affectés à des initiatives communes avec la Région flamande, 33 % à des initiatives communes avec la Région wallonne, 10 % à des initiatives communes avec la Région de Bruxelles-Capitale et 1,3% avec la Communauté germanophone.

Er worden hiervoor supplementaire middelen ingezet, waarbij de budgetten van de federale overheid voor de sociale economie minstens moeten geëvenaard worden door elk gewest en de Duitstalige Gemeenschap.

De gebudgetteerde verdeling wordt weergegeven in de tabellen. Zij vormen een schatting van de gewesten van hun respectievelijke inzet.

Budgettering voor 2000

	Vlaams Gewest — <i>Région flamande</i>	Waals Gewest — <i>Région wallonne</i>	Brussels Hoofdstedelijk Gewest — <i>Région de Bruxelles- Capitale</i>	Duitstalige Gemeenschap — <i>Communauté germanophone</i>
Federaal. — <i>Federal</i>	139 250 000	82 500 000	25 500 000	3 250 000
Cofinanciering. — <i>Cofinancement</i>	139 250 000	138 500 000	28 500 000	5 125 000
Totaal. — <i>Total</i>	278 500 000	221 000 000	54 000 000	8 375 000

Budgettering voor 2001

	Vlaams Gewest — <i>Région flamande</i>	Waals Gewest — <i>Région wallonne</i>	Brussels Hoofdstedelijk Gewest — <i>Région de Bruxelles- Capitale</i>	Duitstalige Gemeenschap — <i>Communauté germanophone</i>
Federaal. — <i>Federal</i>	278 500 000	165 000 000	50 000 000	6 500 000
Cofinanciering. — <i>Cofinancement</i>	278 500 000	245 200 000	50 500 000	10 250 000
Totaal. — <i>Total</i>	557 000 000	410 200 000	100 500 000	16 750 000

Op vraag van een lid verduidelijkt de minister dat er in dit samenwerkingsakkoord geen transfer van middelen plaatsheeft aangezien daarvoor een bijzondere wet noodzakelijk is. Wel worden federale en regionale middelen gezamenlijk ingezet en worden ze aangewend voor één gemeenschappelijk doel, namelijk de sociale economie.

Nog in verband met de financiering herinnert een lid eraan dat het Europees Sociaal fonds en het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling eveneens bepaalde budgetten ter beschikking stellen. Hij vraagt zich af of Europa expliciet zijn toelating heeft gegeven om deze middelen te beschouwen als een publieke cofinanciering.

Des moyens supplémentaires sont débloqués à cet effet, étant entendu que les budgets prévus par les autorités fédérales pour l'économie sociale doivent au moins être égaux par chaque région et la Communauté germanophone.

Les tableaux ci-dessous indiquent quelle est la répartition par budget. Ils contiennent une estimation faite par les régions de leurs contributions respectives.

Budget pour l'année 2000

Budget pour l'année 2001

À la demande d'un membre, le ministre précise que cet accord de coopération ne prévoit aucun transfert de moyens, puisque, pour en prévoir un, il faudrait une loi spéciale. En revanche, des moyens fédéraux et régionaux sont mis en commun pour être affectés à un but commun, à savoir l'économie sociale.

Toujours à propos du financement, un membre rappelle que le Fonds social européen et le Fonds européen pour le développement régional mettent aussi certains budgets à disposition. Il se demande si l'Union européenne a donné expressément son accord pour que ces fonds puissent être considérés comme un cofinancement public.

De minister antwoordt dat de gelden van het Europees Sociaal Fonds voor ongeveer 10% worden aangewend op het federale niveau, hoofdzakelijk met betrekking tot de opleiding van bestaansminimumgerechtigden. Het saldo van deze middelen wordt verdeeld over de gewesten en daar spreekt de federale Staat zich niet over uit.

De middelen waarvan hier echter sprake zijn geheel en surplus en daar is de toelating van Europa niet voor nodig.

Voorts is voor dit samenwerkingsakkoord uitgegaan van een brede kijk op de sociale economie. Deze economie wordt omschreven door drie pijlers: de sociale inschakelingseconomie, maatschappelijk verantwoord ondernemen en buurtdiensten. Wanneer de doelstelling van het akkoord, namelijk het aantal jobs verdubbelen, effectief wordt gerealiseerd dan houdt dit de creatie in van 7 000 supplementaire arbeidsplaatsen in deze sector over een aantal jaren. Daarbij is het de bedoeling om tijdens de eerste twee jaar hoofdzakelijk bij de sociale inschakelingseconomie een vrij sterke toename van de tewerkstelling te bereiken. Tewerkstelling wordt daarbij op een brede basis gedefinieerd en omvat eveneens de invoegbanen, initiatieven van leren en opleiden, arbeidsplaatsen die op grond van artikel 60 van de organieke OCMW-wet van 8 juli 1976 worden gecreëerd, ... Tegelijkertijd wordt er specifiek aandacht besteed aan de duurzame integratie van de groep van bestaansminimumgerechtigden en de financiële steuntrekkers.

Tot slot verwijst een lid naar de regeringsverklaring van juni 1999, die aankondigde dat het aantal banen in het kader van de initiatieven op het gebied van de sociale economie in de loop van de huidige regeringsperiode zou worden verdubbeld. Is er momenteel, nu ongeveer twee jaar van de regeerperiode is verstreken, een verhoging van het aantal banen in deze sector vast te stellen? Is er dus met andere woorden reeds een deel van het objectief gerealiseerd?

De minister geeft aan dat het de bedoeling is om over een periode van vier jaar ongeveer 7 000 nieuwe arbeidsplaatsen te creëren. Momenteel is daarvan reeds ongeveer de helft gerealiseerd. Echter deze verhoging situeert zich vooral op basis van de arbeidsplaatsen die op grond van de artikelen 60 en 61 van de organieke OCMW-wet van 8 juli 1976 werden gecreëerd. In de nabije toekomst zal de nadruk dus eerder op andere sectoren moeten liggen en zullen daar de noodzakelijke inspanningen moeten worden geleverd.

Le ministre répond que l'apport du Fonds social européen sera affecté à hauteur d'environ 10% au niveau fédéral, essentiellement à la formation de bénéficiaires du minimum de moyens d'existence. Le solde sera réparti entre les régions et l'État fédéral ne se prononce pas à ce sujet.

L'ensemble des moyens dont il est question ici constituent toutefois un surplus et à cet égard, l'autorisation de l'Union européenne n'est pas requise.

Pour le surplus, cet accord de coopération est basé sur une vision large de l'économie sociale. L'économie sociale est définie à l'aide de trois piliers: l'économie sociale d'insertion, la production socialement responsable et les services de proximité. Si l'on parvient à réaliser effectivement l'objectif de l'accord en question — doubler le nombre d'emplois — l'on aura créé 7 000 emplois supplémentaires dans le secteur en quelques années. À cet égard, l'objectif est de développer assez sensiblement l'emploi, au cours des deux premières années, surtout dans l'économie sociale d'insertion. L'emploi est défini, dans ce cadre, au sens large et il inclut les emplois d'insertion, les initiatives de formation en alternance, les emplois créés sur la base de l'article 60 de la loi organique des CPAS du 8 juillet 1976, ... Parallèlement, on accorde une attention particulière à l'intégration durable des bénéficiaires du minimum de moyens d'existence et de l'aide sociale financière.

Pour terminer, un membre renvoie à la déclaration gouvernementale de juin 1999, qui prévoyait de doubler le nombre d'emplois dans les initiatives d'économie sociale durant cette législature. Constate-t-on une augmentation du nombre des emplois dans ce secteur, alors que près de la moitié de la législature est écoulée? Autrement dit, l'objectif a-t-il déjà été réalisé en partie?

Le ministre indique que l'objectif est de créer quelque 7 000 emplois nouveaux en quatre ans. L'on en a déjà créé quelque 3 500. Certes, l'augmentation vaut surtout pour ce qui est des emplois créés sur la base des articles 60 et 61 de la loi organique des CPAS du 8 juillet 1976. On devra donc bientôt mettre davantage l'accent sur d'autres secteurs et consentir les efforts nécessaires en leur faveur.

III. STEMMINGEN

Artikelen 1 en 2 alsmede het wetsontwerp in zijn geheel worden unaniem aangenomen door de 11 aanwezige leden.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd door de 9 aanwezige leden.

De rapporteur,
Jan REMANS.

De voorzitter,
Theo KELCHTERMANS.

*
* *

**De door de commissie aangenomen tekst
is dezelfde als het door de Kamer
vanvolksvertegenwoordigersovergezondenontwerp
(zie stuk Kamer nr. 50-1042/1 — 2000/2001)**

III. VOTES

Les articles 1er et 2, ainsi que l'ensemble du projet de loi ont été adoptés à l'unanimité des 11 membres présents.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

Le rapporteur,
Jan REMANS.

Le président,
Theo KELCHTERMANS.

*
* *

**Le texte adopté par la commission
est identique au texte du projet transmis
par la Chambre des représentants
(voir le doc. Chambre n° 50-1042/1 — 2000/2001)**